

Republika e Kosovës
Republika Kosova
Republic of Kosovo

Zyra Kombëtare e Auditimit
Nacionalna Kancelarija Revizije
National Audit Office

IZVEŠTAJA REVIZIJE O GODIŠNJIM FINANSIJSKIM IZVEŠTAJIMA OPŠTINE KLINA ZA 2023. GODINU

SADRŽAJ IZVEŠTAJA

- 1 Mišljenje revizije
- 2 Nalazi i preporuke
- 3 Sažeta informacija o planiranju i izvršenju budžeta
- 4 Napredak u sprovođenju preporuka

Dodatak I: Pismo potvrde

Dodatak II: Objašnjenje različitih vrsta mišljenja revizije primenjenih od strane NKR i drugih delova Izveštaja o reviziji

1 Mišljenje revizije

Završili smo reviziju finansijskih izveštaja Opštine Klina za godinu koja se završava 31. decembra 2023. godine, u skladu sa Zakonom o Nacionalnoj Kancelariji Revizije Republike Kosova i Međunarodnim Standardima Vrhovnih Institucija Revizije (MSVIR). Revizija je izvršena prvenstveno kako bi nam omogućila da izrazimo mišljenje o finansijskim izveštajima i zaključak o usaglašenosti sa nadležnim organima.¹

Ne-modifikovano mišljenje u finansijskim izveštajima

Završili smo reviziju godišnjih finansijskih izveštaja Opštine Klina (OK), koji sadrže izveštaj o primanjima i uplatama u gotovini, izveštaj o izvršenju budžeta i beleške objašnjenja o finansijskim izveštajima, uključujući rezime značajnih računovodstvenih politika i ostale izveštaje², za godinu koja se završila 31. decembra 2023.

Prema našem mišljenju, Godišnji finansijski izveštaji opštine Klina, predstavljaju istinitu i realnu sliku u svim materijalnim aspektima, u skladu sa Međunarodnim Standardima Računovodstva za Javni Sektor, prema računovodstvu zasnovanom na gotovini.

Osnova za mišljenje

Revizija je izvršena u skladu sa Međunarodnim Standardima Revizije Vrhovnih Institucija Revizije (MSVIR). Prema ovim standardima naše odgovornosti su opisane ispod kod dela 'Odgovornosti Revizora za Reviziju Finansijskih Izveštaja'. U skladu sa ONISA-P-10, MSVIR 130, Etički kodeks NKR-a kao i drugim relevantnim zahtevima za reviziju GFI budžetskih organizacija, NKR je nezavisna od revidiranog subjekta. Smatramo da su revizorski dokazi koje smo prikupili dovoljni i prikladni za osiguranje osnovu za mišljenje.

Zaključak o usklađenosti

Izvršili smo reviziju da li su naknadni procesi i transakcije u skladu sa utvrđenim revizorskim kriterijumima koji proizilaze iz zakona koji se primenjuje na subjekt revizije u kontekstu korišćenja finansijskih sredstava.

Prema našem mišljenju, pored uticaja pitanja opisanih u odeljku Osnova za zaključak o usklađenosti, transakcije izvršene u procesu izvršenja budžeta Opštine Klina bile su, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa određenim kriterijumima revizije koji proizilaze iz zakonodavstva primenljivog na subjekat revizije u kontekstu upotrebe finansijskih sredstava.

Osnova za Zaključak o usklađenosti

- B1 Komisija za ocenjivanje nije ocenila prijave poljoprivrednika po kriterijumima raspisanim putem javnog poziva.
- B2 Za uplate u iznosu od 189,179 €, nisu ispoštovani koraci za obradu plaćanja.
- B3 Neplaćanje obaveza u zakonskom roku od 30 dana.

Opširnije pogledajte potpoglavlje 2.1 Pitanja koja utiču na zaključak o usklađenosti

Revizija je izvršena u skladu sa Međunarodnim Standardima Revizije Vrhovnih Institucija Revizije (MSVIR). Prema ovim standardima naše odgovornosti su opisane ispod kod dela 'Odgovornosti Revizora za Reviziju Finansijskih Izveštaja'. U skladu sa ONISA-P-10, MSVIR 130, Etički kodeks NKR-a kao i drugim relevantnim zahtevima za reviziju GFI budžetskih organizacija, NKR je nezavisna od revidiranog subjekta. Smatramo da su revizorski dokazi koje smo prikupili dovoljni i prikladni za osiguranje osnovu za zaključak.

Odgovornosti Menadžmenta i upravnih organa o godišnjim finansijskim izveštajima

Predsednik Opštine odgovoran je za pripremu i realnu prezentaciju finansijskih izveštaja u skladu sa Međunarodnim Standardima Računovodstva u Javnom Sektoru - Finansijsko Izveštavanje zasnovano na Računovodstvu Gotovine. Takođe, Predsednik Opštine odgovoran je za uspostavljanje unutrašnjih kontrola, za koje utvrdi da su neophodne kako bi se omogućilo sastavljanje finansijskih izveštaja, bez pogrešnog prikazivanja materijalnih izveštaja izazvanih bilo prevarom ili greškom. To uključuje ispunjavanje zahteva koji proizilaze iz Zakona br. 03/L-048 o Upravljanju Javnim Finansijama i Odgovornosti (sa dopunama i izmenama) i Uredba br. 01/2017 o Godišnjem Finansijskom Izveštavanju Budžetskih Organizacija.

Predsednik Opštine je odgovoran za obezbeđivanje nadzora nad postupkom finansijskog izveštavanja Opštine Klina.

Odgovornosti Menadžmenta o Usklađenosti

Menadžment Opštine Klina je takođe odgovoran za korišćenje finansijskih sredstava Opštine Klina u skladu sa Zakonom o upravljanju javnim finansijama i odgovornošću i svim ostalim važećim pravilima i propisima.³

Odgovornost Generalnog Revizora za reviziju GFI

Naši ciljevi su da pružimo razumno uverenje da finansijski izveštaji u celini ne sadrže materijalno značajne pogreške, bilo zbog prevare ili greške, i da izdajemo/izradimo revizorski izveštaj koji uključuje naše mišljenje. Razumna sigurnost je visoki stepen sigurnosti međutim ne garantuje da će revizija koja se vrši u skladu sa MSVIR uvek

identifikovati materijalno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešna prikazivanja se mogu pojaviti usled prevare ili greške a smatraju se materijalnim ukoliko, pojedinačno ili u grupi, razumno očekuje da utiču u ekonomskim odlukama korisnika koje se donose na osnovu ovih finansijskih izveštaja.

Naš cilj je takođe da izrazimo revizorsko mišljenje o usklađenosti relevantnih vlasti Opštine Klina sa svim primenljivim politikama Opštine Klina, pravilima i propisima u vezi sa korišćenjem finansijskih resursa revidiranog subjekta.

Kao deo revizije u skladu sa Zakonom o NKR i ISSAI, vršimo profesionalnu presudu i održavamo profesionalni skepticizam tokom cele revizije. Mi takođe:

- Identifikujemo i procenimo rizike od materijalno značajnih pogrešnih prikazivanja finansijskih izveštaja, bilo zbog prevare ili greške, izradimo i izvršimo revizorske postupke koji odgovaraju na te rizike, i pribavimo revizijske dokaze koji su dovoljni i prikladni da obezbedimo osnovu za naše mišljenje. Rizik od ne otkrivanja materijalno značajnih pogrešnih navoda koji nastaju kao rezultat prevare veći je od onog koji je rezultat greške, jer prevara može uključivati manipulaciju, falsifikovanje, namerne propuste, lažno predstavljanje ili zaobilaženje unutrašnjih kontrola.
- Identifikujemo i procenimo rizike neusklađenosti sa vlastima, bilo zbog prevare ili greške, izradimo i izvršimo revizorske postupke koji su odgovorni za te rizike, i pribavimo revizijske dokaze koji su dovoljni i prikladni da pruže osnovu za naš zaključak o usklađenosti sa vlastima. Rizik od ne otkrivanja materijalno značajnih pogrešnih navoda koji nastaju kao rezultat prevare veći je od onog koji je rezultat greške, jer prevara može uključivati manipulaciju, falsifikovanje, namerne propuste, lažno predstavljanje ili zaobilaženje unutrašnjih kontrola.
- Osiguramo da razumemo unutrašnju kontrolu relevantnu za reviziju, radi izrade revizorskih postupaka koji su prikladni, ali ne u svrhu izražavanja mišljenja o efektivnosti interne kontrole Opštine Klina .
- Procenimo prikladnost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procena i povezanih otkrivanja izvršene od strane menadžmenta.
- Procenimo ukupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izveštaja, uključujući obelodanjivanja, da bi se osigurali da finansijski izveštaji prikazuju transakcije i osnovne događaje realno i tačno.

Između ostalog, komuniciramo sa menadžmentom i odgovornima za upravljanje, i u vezi sa obimom i vremenom revizije i važnim nalazima revizije, uključujući sve značajne nedostatke interne kontrole koje identifikujemo tokom revizije.

Od pitanja koja su preneti menadžmentu, identifikujemo ona pitanja koja su bila

najrelevantnija u reviziji finansijskih izveštaja tekućeg perioda i koja se smatraju ključnim revizorskim pitanjima. Izveštaj revizije objavljuje se na veb stranici NKR-a, sa izuzetkom informacija koje su klasifikovane kao osjetljive ili zbog drugih zakonskih i administrativnih zabrana, u skladu sa važećim zakonodavstvom.

2 Nalazi i preporuke⁴

Tokom revizije, primetili smo oblasti gde su potrebna značajna poboljšanja, oko finansijskog upravljanja i kontrole. Evidentne slabosti su uočene u važnim finansijskim oblastima kao što su: pogrešna klasifikacija rashoda, procena prijava poljoprivrednika u suprotnosti sa javnim pozivom, kašnjenja u plaćanju faktura, koji su predstavljeni u nastavku na razmatranje u vidu nalaza. i preporuke. Ovi nalazi i preporuke imaju za cilj da izvrše neophodnu korekciju finansijskih informacija predstavljenih u finansijskim izveštajima, uključujući obelodanjivanja u obliku napomena sa objašnjenjima, i da poboljšaju unutrašnje kontrole u vezi sa finansijskim izveštavanjem i usaglašenosti sa ovlašćenjima u vezi sa upravljanjem javnim sredstvima.. Mi ćemo pratiti ove preporuke tokom revizije sledeće godine.

Ovaj izveštaj je rezultirao sa osam (8) preporuka, od kojih su dva (2) nove, pet (5) ponovljene i jedna (1) delimično ponovljena.

Dok za status preporuka iz prethodne godine i nivo njihovog sprovođenja, vidi poglavlje 4.

2.1 Pitanja koja utiču na zaključenje usklađenosti

Pitanje B1 - Ne procenjivanje prijava poljoprivrednika po kriterijumima utvrđenim javnim pozivom

Nalaz

Prema dva Javna poziva za subvencionisanje poljoprivrednika sa mašinama za sejanje kukuruza (11.985 €) i mašinama za sejanje pšenice (12.190 €), između ostalog, zahtevalo se da korisnik bude stanovnik opštine, da poseduje zemljište, j traktor, da bude spreman da učestvuje sa 30% rashoda u poljoprivrednom mehanizmu, prioritet će imati poljoprivrednici koji u poslednje tri godine nisu imali koristi od bilo kog projekta opštine i donatora u saradnji sa opštinom, da ne budu korisnici više od jednog projekta u toku godine i ne može biti korisnik više od jednog člana porodične zajednice.

Prilikom ispitivanja procesa ocenjivanja dva javna poziva za subvencionisanje poljoprivrednika sejalicama, primetili smo da je komisija za ocenjivanje u obrascu za bodovanje koristila kriterijume koji nisu obuhvaćeni nijednim javnim pozivom kao što su: broj članova porodice, zaposlenost status, ekonomska situacija, ruralna i urbana podela, vlasništvo bunara.

Do toga je došlo kao rezultat nepoštovanja kriterijuma javnog poziva od strane komisije za ocenjivanje.

Uticaoj

Subvencionisanje poljoprivrednika po kriterijumima koji nisu objavljeni u pozivu može štetiti transparentnosti jer su korišćeni

kriterijumi koji nisu objavljeni na javnim pozivima, a za koje podnosioci prijava nisu obavješteni.

Preporuka B1 Predsedavajući mora da obezbedi da će komisija za ocenjivanje ocenjivati prijave poljoprivrednika u skladu sa kriterijumima definisanim javnim pozivom.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)

Pitanje B2 – Nepoštovanje koraka za obradu plaćanja u skladu sa Finansijskim pravilom

Nalaz Član 22 Finansijskog pravila br. 01/2013/MF – Trošenje javnog novca, definiše korake za proces plaćanja, gde se prvo podnosi zahtev za kupovinu, izdaje se nalog za kupovinu, vrsi se prijem robe/usluge, a zatim ekonomski operater donosi račun za plaćanje.

Od 24 uzorka testiranih kao deo supstancijalnog testiranja u kategoriji roba i usluga, primetili smo da u devet (9) slučajeva u iznosu od 189,179 € nisu ispoštovani koraci za obradu plaćanja, gde su robe i usluge/nabavke su prvo prihvaćeni i faktura se zatim izdaje zalogom i nalogom za kupovinu.

Ovo je bilo kao rezultat neuspeha kontrola od strane kancelarije za finansije i nabavke pošto službenik za ugovaranje i kancelarija za nabavke nisu poštovali korake za obradu isplata u skladu sa finansijskim pravilom.

Uticaj Nepoštovanje koraka za obradu plaćanja može dovesti do povećanja opštinskih obaveza prema ekonomskim operaterima.

Preporuka B2 Predsednik mora da obezbedi da su unutrašnje kontrole ojačane u procesu izvršenja plaćanja. Uplate moraju biti obrađene prema hronologiji događaja i u punoj saglasnosti sa koracima definisanim finansijskim pravilom za trošenje javnog novca.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)

Pitanje B3 – Zakašnjenje u naplati računa

Nalaz Član 39.1 Zakona o upravljanju javnim finansijama i odgovornosti predviđa da je „finansijski direktor budžetske organizacije odgovoran da obezbedi da se svi važeći računi i zahtevi za plaćanje za isporučenu robu i usluge i/ili radove za budžetsku organizaciju isplate u roku od trideset godina. (30) kalendarskih dana nakon prijema računa ili zahteva za plaćanje od relevantne budžetske organizacije”.

U četiri (4) slučaja u iznosu od 19,997€, primetili smo da opština

nije ispunila svoje finansijske obaveze u roku od 30 dana. Kašnjenja su bila do tri meseca od dana prijema računa.

Neplaćanje obaveza na vreme, nastalo zbog stupanja u finansijske obaveze bez planiranih budžetskih sredstava i nedostataka u upravljanju obavezama.

Uticaj

Kašnjenje u izvršavanju obaveza može prouzrokovati dodatne rashode opštini jer se može suočiti sa tužbama gde pored vrednosti fakture mora platiti i dodatne rashode uključujući kamatu, kamatu i sudske rashode.

Preporuka B3

Predsednik treba da poboljša upravljanje sredstvima kako bi osigurao da se finansijske obaveze izmire na vreme iu roku od 30 dana, uključujući izradu detaljne analize budžeta kako bi se izbegla kašnjenja u plaćanju računa.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)

2.2 Ostala pitanja finansijskog upravljanja i usklađenosti

2.2.1 Prihodi

Prihodi koje je opština Klina ostvarila u 2022. godini iznosili su 1,385,801€. Oni se odnose na prihode od poreza na imovinu, prihode od građevinskih dozvola, administrativne takse, prihode od poslovnih aktivnosti, prihode od zakupnine itd. Pored prihoda koje je opština ostvarila, koji su prikazani u tabeli ispod, opština je primila i indirektno prihode koji su ostvareni sa centralnog nivoa (sudske kazne, šumske kazne i saobraćajne kazne) u ukupnoj vrednosti od 411,942€.

Pitanje C1 - Nedostaci u bazi podataka o obveznicima poreza na imovinu

Nalaz Zakon br. 06/L-005 o porezu na imovinu, član 12, navodi da je opština odgovorna za evidentiranje i upravljanje podacima o porezu na imovinu u registrima poreza na imovinu kao što je definisano podzakonskim aktom.

Iz revizije podataka o porezu na imovinu za 2022. godinu identifikovano je 528 poreskih obveznika objekata čiji je matični broj nedostajao na osnovni datum koji bi na osnovu imena, prezimena i imena roditelja potencijalno mogli biti korisnici nekih ranijih od dozvoljeni zakonski odbitak. Od ovog broja za 2023. godinu opština je uspjela da identifikuje i registruje 123 poreskih obveznika sa matičnim brojem.

Do toga je došlo kao rezultat neodgovarajućih kontrola i praćenja sektora poreza na imovinu radi verifikacije svih poreskih obveznika zgrada sa sopstvenim brojem.

Uticaj Nedostatak podataka o osnovnim datumima za lične brojeve poreskih obveznika može uticati na nezakonitu korist nekih ranijih poreskih obveznika, odbitak dozvoljen za primarno prebivalište.

Preporuka C1 Predsednik mora preduzeti neophodne radnje kako bi osigurao da baza podataka poreza na imovinu bude popunjena svim sopstvenim brojevima poreskih obveznika, kako bi se omogućila provera svih potencijalnih slučajeva na koje se može susresti privremene pogodnosti za primarno prebivalište.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)

2.2.2 Robe i usluge i komunalije

Završni budžet za robe i usluge i opštinu u 2023. godini iznosio je 2.017.996 €, od čega je potrošeno 1.952.127€. Oni se uglavnom odnose na rashode za gorivo, popravke i održavanje, snabdevanje gorivom, komunalije itd.

Pitanje A1 - Nedostatak dokumenata koji se odnose na uslove podobnosti u elektronskoj platformi javnih nabavki

Nalaz Tačka 47.16 Uredbe br. 001/2022 za javne nabavke predviđa da se „Provera podobnosti i kvalifikacija ponuđača vrši putem standardnog pisma B47 Zahtev za pojašnjenje ponude/prijave putem elektronske platforme“.

Primetili smo da dokumenti koji se zahtevaju u skladu sa uslovima podobnosti za pobjednika ugovora, kao što je provera od strane nadležnog suda, overa od strane PAK-a, nisu postavljeni na elektronskoj platformi za e-nabavke. Slučajevi su posmatrani u 13 ugovora.

Do toga je došlo nakon što je kancelarija za nabavke zahtevala od pobjednika ugovora da se predmetna dokumentacija u originalnom obliku dostavi opštinskoj kancelariji za nabavke, a ne elektronskoj platformi.

Uticaj Nedostatak dokumenata o podobnosti na elektronskoj platformi utiče na nedostatak transparentnosti u procesu nabavke i nemogućnost dobijanja informacija elektronskim putem od ovlašćenih korisnika.

Preporuka A1 Predsednik treba da poveća kontrole u kancelariji za nabavke kako bi osigurao da se sva tražena dokumenta učitaju na elektronsku platformu javnih nabavki.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)

Pitanje A2 – Evidencija upravljanja ugovorima ne putem platforme e-nabavke

Nalaz Stav 70.24.f. Uredbe br. 001/2022 o javnim nabavkama predviđa da „Menadžer ugovora obezbeđuje da se sve evidencije o upravljanju ugovorima pripremaju, čuvaju i arhiviraju u modulu za upravljanje ugovorima u elektronskom sistemu nabavki“.

Menadžera ugovora/projekta nisu održavali i arhivirali kroz elektronski sistem javnih nabavki upravljanje ugovorima i ocenjivanje učinka izvođača.

Do toga je došlo kao rezultat neodgovarajućih kontrola od strane projektnih menadžera da upravljaju ugovorima i vrše procenu učinka putem platforme za e-nabavke.

Uticaj Ne održavanje i arhiviranje ugovora kroz sistem javnih nabavki može uticati na neefikasno upravljanje ugovorima i ne pruža dovoljno mogućnosti menadžmentu da dobije blagovremene informacije u vezi sa napretkom i izvršenjem ugovora.

Preporuka A2 Predsednik treba da zahteva od svih projektnih menadžera da obezbede da se upravljanje ugovorima održava i arhivira kroz elektronski sistem javnih nabavki.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)

2.2.3 Kapitalne investicije

Završni budžet za kapitalne investicije u 2023. godini iznosio je 5,652,958 €, od čega je potrošeno 4,911,241€. One se uglavnom odnose na uređenje putne infrastrukture, izgradnju kanalizacije, izgradnju objekata itd.

Pitanje B4 - Pogrešna klasifikacija rashoda

Nalaz	<p>Član 18, stav 3 Finansijskog pravila br. 01/2013/MF o trošenju javnog novca, predviđa da „Rashodi treba da imaju adekvatne kodove, određene Administrativnim uputstvom o planu računovodstva. U računovodstvenom planu Trezora definisane su odgovarajuće kodove i kategorije rashoda koje OB moraju primeniti.</p> <p>Opština je pogrešno klasifikovala rashode, gde je platila 30.000 € iz ekonomske kategorije kapitalnih investicija, koji po prirodi spadaju u subvencije i transfere. Plaćeni rashodi se odnose na nabavku građevinskog materijala za zajednice i izgradnju kuća za društvene prilike.</p> <p>Do toga je došlo kao rezultat pogrešnog planiranja rashoda tokom izrade budžeta od strane opštine i usvajanja budžeta od strane Ministarstva finansija.</p>
Uticaj	<p>Neadekvatna klasifikacija rashoda utiče na precenjivanje/potcenjivanje rashoda u različitim kategorijama, kao i na netačno prikazivanje rashoda u GFI.</p>
Preporuka B4	<p>Predsednik mora osigurati da se rashodi planiraju i realizuju u skladu sa adekvatnim ekonomskim kategorijama, kako bi se omogućilo njihovo fer izveštavanje prema računovodstvenim standardima javnog sektora u skladu sa računovodstvenim planom.</p> <p>Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)</p>

2.2.4 Računi potraživanja

Opština je 2023. godine na računima GFI prikazala računa potraživanja u iznosu od 3,740,688€.

Pitanje B5 – Slabosti u upravljanju računa potraživanja

Nalaz Član 26 Zakon br. 06/L-005 o porezu na nepokretnosti predviđa da opština, Ministarstvo finansija i nadležni izvršni organi imaju ovlašćenja da naplate neplaćene poreske obaveze koje prelaze iznos od 10 €. Takođe, u Odlukama o obavljanju poslovne ili profesionalne delatnosti, utvrđeno je da se plaćanje navedenog tereta vrši u dve rate: prva rata se plaća do 15.06. tekuće godine, dok se druga rata plaća do 15.12. tekuće godine.

Uprkos činjenici da je opština tokom 2023. godine preduzela radnje za naplatu dugova slanjem završnih obaveštenja dužnicima, ukupna potraživanja u odnosu na prethodnu godinu (3,199,211€), porasla su na 3,740,688€, sa razlikom od 541,477€ ili oko 17% . Najveći rast je zabeležen kod poreza na imovinu kao i poreza za obavljanje delatnosti.

Identifikovane slabosti u vezi sa potraživanjima su posledica neefikasnih unutrašnjih kontrola u njihovom upravljanju i naplati.

Uticaj Nedostatak naplate izračunatih prihoda na vreme utiče na nivo prikupljenih sredstava za opštinski budžet i negativno se odražava na finansiranje i realizaciju projekata iz sopstvenih prihoda.

Preporuka B5 Predsednik opštine mora da obezbedi da će službenici u relevantnim odeljenjima intenzivirati radnje i preduzeti sve mere za naplatu potraživanja i smanjenje njihovog trenda rasta tokom godina.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)

3 Sažeta informacija o planiranju i izvršenju budžeta

Uzeli smo u obzir izvore budžetskih sredstava, utrošak sredstava i prikupljene prihode po ekonomskim kategorijama. Ovo je istaknuto u sledećim tabelama:

Tabela 1. Troškovi prema izvorima budžetskih fondova (u €)

Opis	Početni budžet	Završni budžet ⁵	2023 Troškovi	2022 Troškovi	2021 Troškovi
Izvori fondova	13,051,595	15,568,207	14,691,283	11,547,857	11,134,682
Grant Vlade – Budžet	11,677,821	12,337,344	12,048,247	9,910,436	10,065,557
Finansiranje putem zaduživanja	0	0	0	97,023	23,911
Prenete iz prethodne godine	0	1,322,988	1,227,234	850,471	482,004
Sopstveni prihodi	1,373,774	1,373,774	951,375	663,127	542,080
Unutrašnje donacije	0	104,122	37,023	21,362	16,130
Spoljne donacije	0	429,979	427,403	5,438	5,000

Završni budžet u odnosu na početni budžet je povećan za 2,516,612 €. Ovo povećanje je rezultat odluka Vlade, prenosa sopstvenih prihoda iz prethodne godine, kao i donacija.

Opština je potrošila oko 94% završnog budžeta, što predstavlja dobar učinak budžeta.

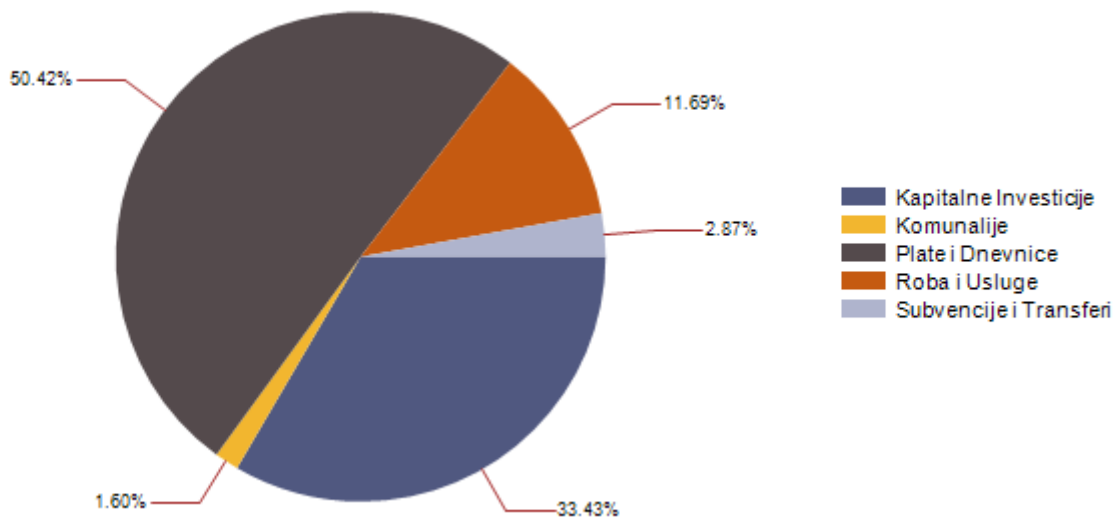
Tabela 2. Potrošnja fondova prema ekonomskim kategorijama (u €)

Opis	Početni budžet	Završni budžet	2023 Troškovi	2022 Troškovi	2021 Troškovi
Trošenje fondova prema ekonomskim kategorijama	13,051,595	15,568,207	14,691,283	11,547,857	11,134,682
Plate i Dnevnice	6,753,688	7,416,450	7,406,952	6,441,464	6,700,218
Roba i Usluge	1,660,000	1,782,812	1,716,951	1,340,624	1,211,429
Komunalije	200,000	235,184	235,176	166,972	179,399
Subvencije i Transferi	400,000	480,803	420,963	401,429	345,109
Kapitalne Investicije	4,037,907	5,652,958	4,911,241	3,197,368	2,698,527

Objašnjenja za promene u budžetskim kategorijama su data u nastavku:

Završni budžet za plate i dnevnice je povećan za 662,763 €, u poređenju sa početnim budžetom. Ovo povećanje dolazi od odluka Vlade Kosova u iznosu od 659,524€ za sprovođenje novog zakona o platama, kao i povećanje od 3,239 €, od granta donatora. Završni budžet za robu i usluge je povećan na 122,812€. Ovo povećanje je rezultat prenosa nepotrošenih sopstvenih prihoda iz 2022. Završni budžet opštine je povećan za 35,184 €. Ovo povećanje je napravljeno od sopstvenih prihoda prenetih za pokrivanje neizmerenih obaveza. Konačni budžet za subvencije je povećan za 80,803€, od ove vrednosti: 55,884 € je povećanje od internih donacija (učesće građana) kao i povećanje od 24,919 €, od prenošenja neutrošenih sopstvenih prihoda iz 2022.godina. Završni budžet za kapitalne rashode u poređenju sa početnim budžetom je povećan za 1,615,051 €. Ovo povećanje dolazi kao rezultat prenosa nepotrošenih sopstvenih prihoda iz 2022. godine za 1.140.073 € i povećanja od donacija za 474.978 €.

Sredstva potrošena u 2023. godini za ekonomski preporod su 8.172 €, uglavnom su opredeljena za zdravstvene dodatke.

Planirani sopstveni prihodi za 2023. godinu iznosili su 1.373.774 €, dok je ostvareno 1.385.801 €. Oni se odnose na prihode od poreza na imovinu, prihode od građevinskih dozvola, administrativne takse, prihode od poslovnih aktivnosti, prihode od zakupnine itd. Takođe, za 2023. godinu opština je primila prihode od saobraćajnih kazni i sudskih kazni u ukupnom iznosu od 411.942 €. Ovi prihodi nisu uključeni u donju tabelu jer ih planiraju i realizuju resorna ministarstva.

Tabela 3. Prihodi (u €)

Opis	Početni budžet	Završni budžet	2023 Prijemi	2022 Prijemi	2021 Prijemi
Ukupno prihodi	1,373,774	1,373,774	1,440,250	1,208,535	1,365,338
Poreski prihodi	603,604	603,604	621,791	453,281	488,481
Neporeski prihodi	770,170	770,170	818,459	755,254	876,857

4 Napredak u sprovođenju preporuka

Izveštaj revizije za GFI za 2022.godine rezultirao je sa 12 preporuka. Opština je pripremila Akcioni plan, koji predstavlja način na koji će implementirati date preporuke. U Skupštini opštine razmatran je revizorski izveštaj za 2022. godinu. Do kraja naše revizije, pet (5) preporuka je sprovedeno, jedna (1) je delimično sprovedena, jedna (1) je zatvorena i pet (5) preporuka još uvek nije sprovedeno, kao što je prikazano na grafikonu 2, ispod. Za potpuniji opis preporuka i načina na koji su one adresirane, pogledajte Tabelu 4 (ili Tabelu preporuka).

Grafikon 2. Napredak u sprovođenju preporuka iz prethodne godine

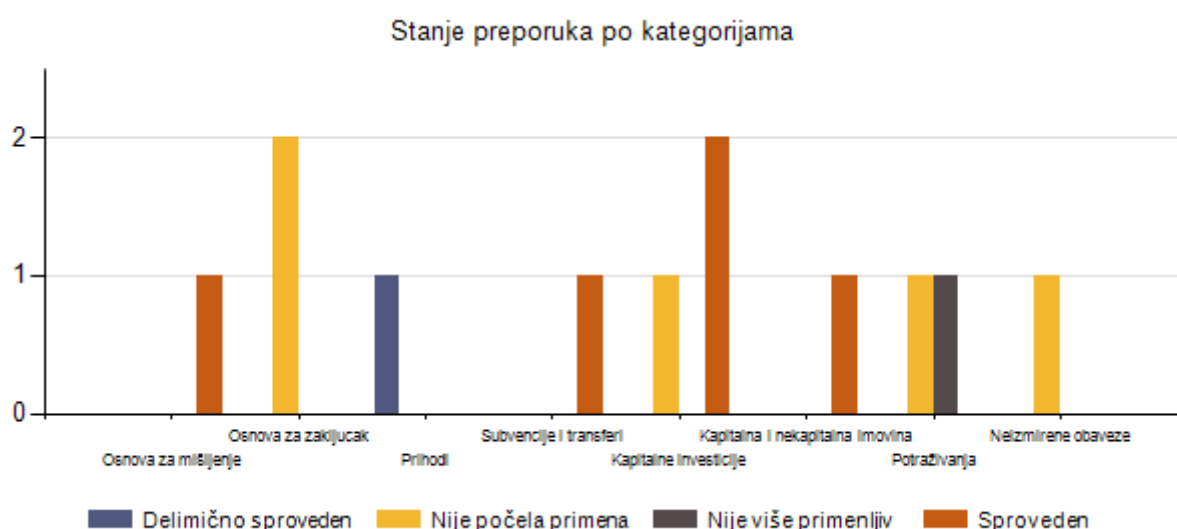

Tabela 4 Rezime preporuka iz prethodne godine

Br.	Oblast Revizije	Preporuke iz 2022 godine	Preduzete akcije	Status
1.	Osnova za mišljenje	Predsednik mora osigurati da se registar imovine ažurira tako da sadrži samo imovinu u vlasništvu opštine. Takođe, da obezbedi da vrednost imovine prikazane u GFI opštine bude tačna.	Opština je preduzela mere i uklonila imovinu sa opštinskog registra, prenevši je na korisnike.	Implementirano
2.	Osnova za zaključak	Predsednik mora da obezbedi da se pre raspisivanja javnih poziva za subvencije poljoprivrednika izvrši odgovarajuća analiza kriterijuma kako bi se oni objavili, a komisije za ocenjivanje temeljno procenile prijave u odnosu na njih.	Takođe tokom 2023. godine bilo slučajeva da je komisija za ocenjivanje prijava poljoprivrednika tokom evaluacije promenila kriterijume za ocenjivanje. Kriterijumi koje je utvrdila komisija nisu bili isti kao	Implementacija nije počela

			kriterijumi predviđeni javnim pozivom.	
3.	Osnova za zaključak	Predsednik mora da obezbedi da su unutrašnje kontrole ojačane u procesu izvršenja plaćanja. Uplate moraju biti obrađene prema hronologiji događaja i u punoj saglasnosti sa koracima definisanim finansijskim pravilom za trošenje javnog novca.	Identifikovali smo iste slučajeve kao i prošle godine.	Implementacija nije počela
4.	Prihod	Predsednik mora preduzeti neophodne radnje kako bi osigurao da baza podataka poreza na imovinu bude popunjena svim sopstvenim brojevima poreskih obveznika, kako bi se omogućila provera svih potencijalnih slučajeva na koje se može susresti privremene pogodnosti za primarno prebivalište.	Preporuka je delimično sprovedena i još uvek postoje nedostaci u matičnim brojevima poreskih obveznika u Protax sistemu.	Delimično sprovedeno
5.	Subvencije i transferi	Predsednik treba da poveća kontrole kako bi se osiguralo da službenici koji su uključeni u procese dodele subvencija budu dobro informisani o zahtevima Uredbe, kako se gore navedeni propusti ne bi ponavljali i da se ona s punom preciznošću primenjuje.	Opština je preduzela mere da poštuje kriterijume Javnog poziva i nismo naišli na pitanja vredno pažnje.	Implementirano
6.	Kapitalne investicije	Predsednik mora osigurati da se rashodi planiraju i realizuju u skladu sa adekvatnim ekonomskim kategorijama, kako bi se omogućilo njihovo fer izveštavanje prema računovodstvenim standardima javnog sektora u skladu sa računovodstvenim planom.	Čak i tokom 2023. godine troškovi su pogrešno klasifikovani.	Implementacija nije počela
7.	Kapitalne investicije	Predsednik i mora da obezbedi da prilikom imenovanja menadžera ugovora, odmah nakon potpisivanja ugovora, plan upravljanja ugovorom potpišu obe strane, u skladu sa zakonskim zahtevima.	Iz testiranja naših uzoraka pokazalo se da postoji plan upravljanja ugovorom za sve ugovore.	Implementirano
8.	Kapitalne investicije	Predsednik mora da obezbedi da se nadležna odeljenja pre	Nismo naišli na probleme u našim	Implementirano

		potpisivanja ugovora dogovore o izradi dinamičkog plana za završetak radova, kako ne bi došlo do kašnjenja.	uzorcima.	
9.	Imovina	Predsednik mora osigurati da se registri imovine pregledaju kako bi se evidentirala sva imovina koja je registrovana kao investicije u budućnosti i koja je završena kao projekti i tehnički prihvaćena. Takođe, potrebno je izvršiti izmene u računovodstvenom registru, tako da se menja klasa tih sredstava i primenjuje amortizacija po normativima utvrđenim propisom.	Opština je sprovela preporuku tako što je evidentirala imovinu u skladu sa zakonskim zahtevima.	Implementirano
10.	Računi potraživanja	Predsedavajući mora da obezbedi da službenici preuzmu mere za kompletiranje dosijea dužnika tako da postoje dokazi koji pružaju garanciju da su iznosi RP dostavljeni tačni.	Skupština opštine je odlučila da oprostila ova potraživanja.	Više nije primenljivo
11.	Računi potraživanja	Predsednik opštine mora da obezbedi da će službenici u relevantnim odeljenjima intenzivirati radnje i preduzeti sve mere za naplatu potraživanja i smanjenje njihovog trenda rasta tokom godina.	Iako je entitet preduzeo radnje za naplatu potraživanja, tokom 2023. godine nastavljen je trend povećanja R/P.	Implementacija nije počela
12.	Neizmerene obaveze	Predsednik mora osigurati da se sve fakture i obaveze plate u zakonskim rokovima kako ne bi oštetio opštinski budžet dodatnim troškovima izvršenja.	Neophodne radnje za obraćanje ove preporuke nisu preduzete.	Implementacija nije počela

Ovaj Izveštaj je prevod sa originalne verzije na albanskom jeziku. U slučaju nedoslednosti prevladava verzija na albanskom jeziku.

Vlora Spanca, Generalna Revizorka

Agron Feti, Pomoćnik Generalnog Revizora

Lavdim Maxhuni, Direktor revizije

Florim Beqiri, Vođa tima

Mexhit Ferati, Član tima

Muharrem Qyqalla, Član tima

Dodatak I: Pismo potvrde

REPUBLIKA E KOSOVËS
REPUBLIC OF KOSOVO
REPUBLIKA KOSOVO

www.komuna-klina.org

KOMUNA E KLINËS
MUNICIPALITY OF KLINA
OPŠTINA KLINA

LETËR E KONFIRMIMIT

Për pajtueshmërinë me gjetjet e Auditorit të Përgjithshëm për vitin 2023 dhe për zbatimin e rekomandimeve.

Për: Zyrën e Kombëtare të Auditimit

Të nderuar,

Përmes kësaj shkrese, konfirmoj se:

- kam pranuar draft raportin e Zyrës Kombëtare të Auditimit për auditimin e Pasqyrave Financiare të Komunës së Klinës, për vitin 2023 (në tekstin e mëtejshëm "Raporti");
- pajtohem me gjetjet dhe rekomandimet dhe nuk kam ndonjë koment për përmbajtjen e Raportit; si dhe
- brenda 30 ditëve nga pranimi i Raportit final, do t'ju dorëzoj një plan të veprimit për zbatimin e rekomandimeve, i cili do të përfshijë afatet kohore dhe stafin përgjegjës për zbatimin e tyre.

Z. Zenun Elezaj,

Kryetar i Komunës së Klinës,

Data: 04.04.2024 Klina

Dodatak II: Objašnjenja različitih vrsta mišljenja revizije primenjenih od strane NKR i drugih delova Godišnjeg Izveštaja

Izveštaj revizora o finansijskim izveštajima⁵ treba da sadrži jasnu izjavu mišljenja koja se odnosi na finansijske izveštaje, na osnovu zaključaka izvedenih iz dokaza dobijenih tokom revizije. Kada se revizija vrši i radi procene usaglašenosti sa drugim zakonima i propisima, revizori imaju dodatnu odgovornost da izveštavaju o usklađenosti sa vlastima⁶, što rezultira zaključkom o usklađenosti.

U cilju utvrđenja da li je mišljenje o finansijskim izveštajima modifikovano ili nije modifikovano, revizor treba da obezbedi da rezultati revizije uključuju otkriveni ne materijalni ili otvorene druge nepravilne izjave proširene ili jedan (ili više) moguće pretpostavljenom u slučaju ograničenja delokruga.

Pogrešno prikazivanje je razlika između prijavljenog iznosa, klasifikacije, prezentacije ili obelodanjivanja artikla finansijskog izveštaja i količine, klasifikacije, prezentacije ili obelodanjivanja koja zahteva da artikal bude u skladu sa primenljivim okvirom finansijskog izveštavanja. Pogrešna prikazivanja mogu nastati iz greške ili prevare.

(odlomak od MSVIR 200)

Forma mišljenja

Ne-modifikovano mišljenje

Formuliše se kada nisu pronađene pogrešne izjave ili neusklađenosti ili su pronađene pogrešne izjave ili neusklađenosti, jedna ili objedinjena, što nije jednaka sa ili ne premašuje nivo materijalnosti finansijskih izveštaja u celini ili pogrešnih prikazivanja i/ili odstupanja otkrivena u određenoj klasi transakcija nije jednaka ili premašuje nivo najnižeg materijalnosti utvrđen za tu klasu transakcija. Takođe se formuliše ako nema ograničenja obima ili kada ograničenje obima ne može dovesti do izbegavanja značajnih pogrešnih prikazivanja i / ili ne usklađivanja.

Ograničenje obima nastaje kada revizor nije u mogućnosti da prikupi dovoljno revizijskih dokaza da bi zaključio da finansijski izveštaji u celini su slobodni od materijalnog pogrešnog prikazivanja.

Revizor treba da izrazi jedno **ne-modifikovano mišljenje** revizije ukoliko se zaključi da su finansijski izveštaji pripremljeni, sa svih materijalnih gledišta u skladu sa važećim finansijskim okvirom.

Modifikovanje mišljenja u revizorskom izveštaju

Revizor treba da modifikuje mišljenje revizije na revizorskom izveštaju ukoliko se zaključi da, na osnovu prikupljenih dokaza revizije, finansijski izveštaji kao celina nisu bez materijalnih grešaka, ili nije u mogućnosti da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije da bi zaključio da su finansijski izveštaji kao celina bez materijalno pogrešnih prikazivanja i/ili ne usklađenost, revizor treba da modifikuje mišljenje u izveštaju revizije. Modifikovana mišljenja mogu biti:

- Modifikovane (kvalifikovane)
- Protivne, ili
- Odbijene

Kvalifikovano mišljenje

Formuliše se kada se otkriju pogrešna prikazivanja i / ili odstupanja, pojedinačni ili agregat koji je jednak ili premašuje nivo značajnosti finansijskih izveštaja u celini ili kada su pogrešna prikazivanja i / ili neslaganja otkrivena unutar date klase transakcija jednaka ili prevaziđe nivo niže značajnosti utvrđenog za tu klasu transakcija. Takođe je formulisan ako ne postoji ograničenje obima koje ne može dovesti do izbegavanja značajnih pogrešnih prikazivanja.

Protivno mišljenje

Formuliše se kada se otkriju pogrešna prikazivanja i / ili neusklađenosti, pojedinačna ili agregat, što premašuje nivo značajnosti finansijskih izveštaja u celini ili kada se pogrešno prikazivanje i / ili neusaglašenosti otkrivena u okviru određene klase transakcija daleko premašuju nivo nižeg materijalnosti utvrđen za tu klasu transakcija.

“Rasprostranjena” je termin koji se koristi u kontekstu grešaka i / ili neusklađenosti da bi se opisali efekti grešaka i / ili neusklađenosti na finansijske izveštaje ili potencijalni efekti grešaka i / ili neusklađenosti na finansijskim izveštajima, ako postoje takvi, koji nisu otkriveni zbog nemogućnosti pribavljanja dovoljno adekvatnih revizorskih dokaza. Rasprostranjeni efekti u finansijskim izveštajima su oni koji su, po revizorovoj proceni:

- a) Ne ograniče se samo na elemente, račune ili određene stavke finansijskih izveštaja
- b) Ako se tako ograniče, predstavljati ili može predstavljati značajan deo finansijskih izveštaja; ili
- c) U vezi sa obelodanjivanjima, su od suštinskog značaja za razumevanje finansijskih izveštaja.

Odricanje od mišljenja

Formuliše se kada ograničenje obima, tj. nemogućnosti da obezbede dovoljne odgovarajuće revizorske dokaze, je materijalne ili raširene prirode.

Paragrafi Isticanja Pitanja i paragrafi Ostalih Pitanja na revizorskom izveštaju

Ukoliko revizor smatra potrebnim da skrene pažnju na pitanje prikazano ili obelodanjeno na finansijskim izveštajima koja je od velikog značaja za njihovo razumevanje finansijskih izveštaja, ali postoje dovoljno prikladnih dokaza da to pitanje nije materijalno pogrešno prikazano na finansijskim izveštajima, revizor će u revizorskom izveštaju uključiti jedan paragraf o Isticanju Pitanja. Isticanje Pitanja se treba odražavati samo na informaciju prikazanu ili obelodanjenu na finansijskim izveštajima.

Paragraf o isticanju pitanja treba:

- da se uključi odmah nakon mišljenja revizije;
- da koristi naslov "Isticanje Pitanja" ili neki drugi prikladni naslov;
- da uključi jasnu referencu na pitanje koje se ističe i da naznači gde se mogu naći relevantna obelodanjivanja na finansijskim izveštajima koja u potpunosti opisuju to pitanje; i
- ukazati da revizorsko mišljenje nije modifikovano u odnosu na istaknuto pitanje.

Ukoliko revizor smatra neophodnim da komunicira određeno pitanje, osim onih koje su predstavljene ili obelodanjene u finansijskim izveštajima, koja po prosudi revizora je važna za korisniku u cilju shvatanja revizije, odgovornosti revizora ili revizorski izveštaj, a pod uslovom da to nije zabranjeno zakonom ili pravilima, treba da se pripremi paragraf sa naslovom "Ostala Pitanja", ili nekim drugim pogodnim naslovom. Ovaj paragraf treba da se pojavi odmah iza mišljenja i nakon svakog pasusa kod Isticanja Pitanja.

Završne beleške

- ¹ Usklađenost sa vlastima - usklađenost sa svim relevantnim zakonima, pravilima, propisima, standardima i dobrim praksama u javnom sektoru
- ² Ostali izveštaji su zahtev člana 8 Uredbe 01/2017 o godišnjem finansijskom izveštavanju
- ³ Kolektivno se naziva kao usklađenost sa vlastima
- ⁴ Pitanje A i Preporuka A - znači nova pitanja i preporuke
Pitanje B i Preporuka B - znači ponovljena pitanja i preporuke
Pitanje C i Preporuka C- znači delimično ponovljena pitanja i preporuke.
- ⁵ Konačni budžet - budžet koji usvaja Skupština i naknadno prilagođava Ministarstvo finansija
- ⁶ Finansijski izveštaji javnog sektora takođe uključuju izveštaj(e) o izvršenju budžeta
- ⁷ Usklađenost sa vlastima: usklađenost sa zakonima, propisima, standardima ili dobrim praksama.